

A short history of psychological theories of learning

ಕಲಿಕೆಯ ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಒಂದು ಕಿರು ಇತಿಹಾಸ

ಬರಹಗಾರರು: ಜೆರೋಮ್ ಬ್ರೂನರ್

ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕಲಿಕೆ ಎಂಬುದು ಇಂದಿಗೂ ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಕಲಿಕೆ ಎಂದರೇನು ಎಂಬುದು ಅದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ನಾವು ಹೇಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದರಿಂದ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಿದಾಗ, ಪದವಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅರ್ಥಹೀನ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಸಂಶೋಧಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಕಲಿಕೆಯ ಕುರಿತು ನೀವು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆರಳುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಗಿಟಾರ್ ಬಾರಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗೂ ಬೆರಳುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಂಕೀರ್ಣ ಜಾಲ (ಫಿಂಗರ್ ಮೇಜ್ ಕ್ರೀಡೆ) ಕ್ರಮಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳೆರಡೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಕಲಿಕೆ ಆಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಎಲ್ಲಾ ಕಲಿಕೆಗಳು ಏಕ ರೂಪದ್ದಾಗಿರುವುದೇ? ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ತತ್ವಗಳ ವರ್ಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದೇ?

ಒಂದು ಕಲಿಕಾ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯ ಗಳಿಸಿದಾಗ ಮತ್ತೊಂದು ಕಲಿಕಾ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯ ಗಳಿಸಲು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಮಾನದಂಡವೆನ್ನುತ್ತೇವೆ.. ಆದರೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಆದದ್ದು ಯಾವುದು? ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳೇ? ನಿಯಮಗಳೇ? ಅಥವಾ ಹಾಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಹೇಗೆ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಕಲಿತವೋ ಅಥವಾ ಪರೀಕ್ಷಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕಲಿತವೋ? ನಾವು “ಲೇ ಆಫ್ ಲ್ಯಾಂಡ್” ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಹೇಗೆ ಕಲಿಯುತ್ತೇವೆ? ನಾವು ನಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಲಿಯುತ್ತೇವೆ?

ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವೆಲ್ಲ ರೀತಿಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಇರುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳೂ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಕಲಿಯುತ್ತವೆಯೇ? ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಹಾಗೂ ದಡ್ಡರು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಲಿಯುವರೇ? ಹೊರಗಿನಿಂದ ಹೇರಲಾಗುವ ಪ್ರಲೋಭನೆ, ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷೆಗಳ ಪಾತ್ರವೇನು? ಎಲ್ಲಾ ಕಲಿಕಾ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳೂ ಹೋಲಿಕೆಗೆ ಸಿಗುತ್ತವೆಯೇ?

ನಾನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಇಲಿಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಕಿರಿಯ ಮಗಳಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಮಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ಈ ಇಲಿಗಳು ಮುಕ್ತ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿಯ ಕಲಿಕಾ ವಿಧಾನಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಅದರ ಪಳಗಿಸುವಿಕೆಗೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೇ? ಇದು ನಿಜವಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ವೊಫ್ಲಾಂಗ್ ಕೊಹಲ್‌ರ ಮುದ್ದಿನ ಚಿಂಪಾಜಿಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಒಳನೋಟ ಉಂಟಾಯಿತು - ಎರಡು ಕೋಲುಗಳನ್ನು ಒಂದರೊಳಗೊಂದನ್ನು ಹಾಕಿ ಸೂರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಬಾಳೆಹಣ್ಣನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಹೇಗೆ? ಅದು ಜರ್ಮನಿಯ ಟೆನೆರಿಫ್ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಆ ಚಿಂಪಾಂಜಿಗಳಿಗೆ ದೊರೆತ ಬಿಡುವಿನ ವೇಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಫಲಿತಾಂಶವೇ? ಒಂದು ತಮಾಷೆಯ ಮಾತಿದೆ: ಯೇಲ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಚೋದನೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಬಲವರ್ಧನೆಯ ಕಲಿಕಾ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಕ್ಯಾಲಿಪೋರ್ನಿಯದ ಜ್ಞಾನಗ್ರಹಣ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದುದಂತೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕ್ಲಾರ್ಕ್ ಹಲ್ ಎಂಬ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಿ ನ್ಯೂ ಹೆವೆನ್‌ನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪದವಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ “ಇಲಿಗಳು ದಬಾಯಿಸಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರಬೇಕು” ಎಂದು ಕಲಿಸಿದರೆ ಬರ್ಕಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಟಾಲ್‌ಮನ್ ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ “ಇಲಿಗಳು ಸಂಕೀರ್ಣ ಜಾಲದ ದ್ವಾರಗಳನ್ನು ಆರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯವನ್ನು ವ್ಯಯಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಬೋಧಿಸಿದ್ದನಂತೆ..

ಅಂತಿಮವಾಗಿ ನಾವು ಕಲಿಕೆಗಾಗಿ ಕಲಿಯುತ್ತೇವೆಯೇ ಅಥವಾ ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಕಲಿಯುತ್ತೇವೆಯೇ? ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಕಲಿಯುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ವಾದವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಾದರೆ, ಯರ್ಕಿಸ್ ಮತ್ತು ಡೋಡ್‌ಸನ್ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ “ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೇರಣೆ ಅಥವಾ ಅತೀ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಾನೇ ಇದನ್ನು ಒಂದು ಸಲ ಸ್ವತಃ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ

ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಕಂಡ ಹಾಗೆ ಅತಿಯಾಗಿ ಹಸಿದಿರುವ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಸಿದಿರುವ ಇಲಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿ ಜೋಡಿ ದ್ವಾರಗಳಿಂದ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಎರಡು ರೀತಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಎಡ-ಬಲ-ಎಡ-ಬಲ ಪಥವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಒಂದು ಮಾರ್ಗವಾದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಮಾರ್ಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಯ್ಕೆಯ ಪಥದಲ್ಲಿ ಗಾಢ ಬಣ್ಣದ ಬಾಗಿಲನ್ನೇ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿತ್ತು. ಅತಿಯಾಗಿ ಹಸಿದಿದ್ದ ಇಲಿಗಳು, ಇದ್ದಂತಹ ಎರಡು ಸುಳಿವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಸಿದಿದ್ದ ಇಲಿಗಳು ಎರಡು ಮಾರ್ಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿತವು. ಅದೇ ಕಡಿಮೆ ಹಸಿದಿದ್ದ ಇಲಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಮುಕ್ತವಾದ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು - ನನ್ನ ಮಗಳ ಸಾಕಿದ ಇಲಿಗಳಂತೆ! ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ವಿವರಣೆಗಳಿದ್ದೂ ಸಹ 'ಕಲಿಕೆಯ ಅಧ್ಯಯನ' ಎಂದರೇನು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸಲು ಬಯಸುವುದು ಸಹಜ. ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಸುಲಭ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಬಳಸುವುದು ಬಹುಶಃ ಅದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸುವ ಒಂದು ಸರಳ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಕಲಿಕೆಯು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಆಗಿದ್ದು ಇದೇ ರೀತಿ. ಆದರೆ ಸದಾ ಆಗುವ ಹಾಗೆ, ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿ ಮಾದರಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯು ಇಂತಹ ಭಾವಿ ಮಾದರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ರಣರಂಗವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಕಲಿಕಾ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಈ ಬಗೆಯ ಯುದ್ಧ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡು ಎರಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಮುಗಿದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರವು ಕೂಡ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿತು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಶಾಖೆಗಳು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮಾದರಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದೆಂದು ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಹೇಗೆ ಕಳಪೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಬೀತು ಪಡಿಸಲು ಮುಂದಾದರು.

ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ಕಲಿಕೆಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತನ್ನದೇ ರೂಪಾಂತರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಎರಡು ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿ ಮಾದರಿಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು, ತನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಶಿಶುವಾಗಿದ್ದು ,

'ಮಾಲಿಕೂಲರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನಿಸಂ' - ಇದು ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆ ಶತಮಾನದ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರದ 'ಅಟಾಮಿಸಂ'ನ ಒಂದು ರೂಪಕಾತ್ಮಕ ವಿಸ್ತರಣೆಯಾಗಿದೆ. (ಮನೋವಿಜ್ಞಾನವು ಸದಾ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಸೂಯೆಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿಡಂಬನೆಯ ಮಾತಿದೆ) ಕಲಿಕಾ ಸಿದ್ಧಾಂತದ 'ಅಟಾಮಿಸಂ'ನ ಪ್ರಕಾರ ಕಲಿಕೆ ಎಂಬುದು ಆಲೋಚನೆಗಳು, ಸ್ಮೃತಿಗಳು, ಸಂವೇದನೆಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಾಹಚರ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಅದು ಹೇಗಾದರೂ ಇರಲಿ, ಕಲಿಕೆ ಎಂದರೆ ಅದರ ಆಂತರ್ಯದ ಅರ್ಥವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ, ಎರಡು ಭಾವನೆಗಳು ಅಥವಾ ಎರಡು ಚಿಂತನೆಗಳ ನಡುವಿನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಅಥವಾ ಸಹ ವರ್ತನೆಯ ಸಾಹಚರ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ. ಸಾಹಚರ್ಯವಾದವು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಿರುವಂತಹದು. ಇದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವ ಇತ್ತೀಚಿನ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಇಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ಬರೀ ಅರಿಸ್ಟೋಟಲ್ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಲೋಕ್, ಬರ್ಕಿಲೀ, ಹ್ಯೂಮ್ ಮತ್ತು ಮಿಲ್ಸ್ ಕೂಡ ಅದರ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಬಹುಶಃ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಹಾಗೂ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿರುವ ಜೋಹಾನ್ ಫ್ರೆಡ್ರಿಚ್ ಹರ್ಬಟ್‌ರವರು, ಸಂಪರ್ಕ ಬಂಧವೆಂಬುದು ಹೊಸ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಬುನಾದಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದ್ದು.

ಮುಂದುವರೆದಂತೆ ಈ ಮಾದರಿಯು ಅಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಮಿದುಳಿನ ಶರೀರ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆ ಶತಮಾನ ತನ್ನ ಕಡೆಯ ಘಟ್ಟವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಗಾಲ್ ಮತ್ತು ಸ್ಪರ್ಜೇಹೇಮ್ ಕಾಲದ ಹಳೆಯ ಫ್ರೆನಾಲಜಿ(ಕಪಾಲ ಸಾಮುದ್ರಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರ) ಬಹಳಷ್ಟು ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕಂಡಿತು. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಮಿದುಳಿನ ಕವಚದಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಥಳೀಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಆವಿಷ್ಕಾರದಿಂದ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲಾಯಿತು. ಬಹುಶಃ 1870ರಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯ ಶರೀರ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ ಫೀಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಹಿಟ್‌ಜಿಗ್ ನಡೆಸಿದ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧ್ಯಯನ ಒಂದು ಪ್ರಬಲವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ಎನ್ನಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅವರುಗಳ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕಾರ ಮಿದುಳಿನ ಹೊರಕವಚದ ಮಧ್ಯಭಾಗದ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಗುರುತಿನ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ತೇಜನಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಹಾಗೂ ಅತೀ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಗುರುತನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿದಾಗ ಮಂಗನ

ಮುಂಗೆಯನ್ನು ಡೊಂಕುಗೊಳಿಸಿತು. ಮತ್ತೊಂದು ತನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಮಾಡಿತು. ಮತ್ತೊಂದು ತನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಮಾಡಿತು. ಮಿದುಳೇ ಹೀಗೆ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿದಾಗ ಈ ರೀತಿಯ ಅಂಗಿಕ ಭಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಪಡಿಸುವುದಾದರೆ ಮನಸ್ಸು ಕೂಡ ಏಕೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಕೇಳಿದರು. ನಾವು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕಾದದ್ದು ಏನೆಂದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿರುವ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಪ್ರಕಾರ ಮನೋದೈಹಿಕವು ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಮಿದುಳು ಸಮಾನಾಂತರ ಪಥದಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದರು.

ಆದಾಗ್ಯೂ ಅವರುಗಳ ವಿಮರ್ಶಕರು ಮತ್ತೊಂದು ಮಾದರಿಯನ್ನು ಹೊರತರುವಲ್ಲಿ ಜಯಸಾಧಿಸಿದರು - ಅದುವೇ ಪ್ರಮುಖ ಸಂರಚನಾವಾದ (ಮೋಲಾರ್ ಕಾನ್ಫಿಗರೇಷನಿಸಂ). ಈ ಮಾದರಿಯು ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಮಿದುಳು ಇವೆರಡೂ ಕೂಡ ಸಂಘಟಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಂತೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಘಟಕ ಭಾಗಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೂಡ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಯಂತೆ ಇದೂ ಕೂಡ ಮಿದುಳಿನ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಮಿದುಳಿನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸ್ಥಳೀಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪುರಾವೆಗಳಿವೆ. ಅಂದರೆ ಮಿದುಳಿನ ನರಗಳ 'ಸಮೂಹ ಕಾರ್ಯ'ದ ಹೊರ ಕವಚವು ಸ್ಥಳೀಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಿಯರ್ ಪ್ಲೋರೆನ್ಸ್ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮಿದುಳಿನ ಸಮೂಹ ಕಾರ್ಯವು ದಿನನಿತ್ಯ ಜೀವನದ ಘಟನಾವಳಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೋಲುತ್ತವೆ. ಜೀವನದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅನುಭವಗಳ ತುಣುಕು ಮತ್ತು ಚೂರುಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ನಿಲುಕುವುದಿಲ್ಲ. 'ನಗರದ ದೃಶ್ಯ'ವು ಬರೀ ಟ್ರಾಕ್ಸಿಗಳು, ಕಟ್ಟಡಗಳು, ಪಾದಚಾರಿಗಳ ಸಮೂಹಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದದ್ದು. ಆದರೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು ಅದರ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಆಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಗೆಸ್ಟಾಲ್ಟ್ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನವು ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ನೇರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಈ

ವಾದವೂ ಕಲಿಕೆ ಹೇಗೆ ಬರೀ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಘಟಿತ ಕೊಂಡಿಗಳಾಗದೆ ಒಂದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಂಘಟನೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.

ಈಗ ನಾವು ಪೂರಕ (ಅಸೋಸಿಯೇಟಿವ್) ಮಾದರಿಯ ಉಗಮದ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ. ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ಹಂತದ ಮುಕ್ತಾಯ, ಕಲಿಕೆಯ ಹೊಸ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಕಾಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪದಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ಜೋಡಿ ಪದಗಳ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡುವ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ವಹಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಸಹಾಯಕ ಬಂಧಕ್ಕೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತಿರುವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅರ್ಥವಿಹೀನ ಪದಗಳು. ಹರ್ಮನ್ ಎಬ್ಬಿಂಗ್‌ಗಾಸಾರವರು ತಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯ ವಿವರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವ ಮತ್ತು 'ಅರ್ಥ' ಇವೆರಡನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಲು ಅರ್ಥವಿಹೀನ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಬ್ಬಿಂಗ್‌ಗಾಸಾರವರ 1885ರಲ್ಲಿ ರಚಿತಗೊಂಡ 'ಯುಬರ್ ಡಾಸೆಗಡೆಕ್‌ನಿಸ್ಟ್' ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ವಿಹೀನ ಪದಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಒಂದು ಪ್ರಯಾಸದಾಯಕ ವಿವರಣೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ (ಎಬ್ಬಿಂಗ್‌ಗಾಸಾರವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ತಾವೆ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದರು). ಅವರ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಪಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದ ಹಾಗೂ ಅಂತ್ಯದ ಪದಗಳನ್ನು ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಅರ್ಥವಿಹೀನ ಪದಗಳಿಗಿಂತ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾರಂಭದ ಮತ್ತು ಅಂತ್ಯದ ಪದಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಅರ್ಥವಿಹೀನ ಪದಗಳ ನಡುವಿನ ಪೂರಕ (ಅಸೋಸಿಯೇಟಿವ್) ಬಂಧ ಮಾನಸಿಕವಾದದ್ದು ಎಂದು ಬಹು ಬೇಗ ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಹಾಗೂ ಅದು ಆ ಕಾಲದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಭಿರುಚಿಗೆ ಅಪಧ್ಯವೆನಿಸಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಆ ಶತಮಾನ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಅದರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಬಹಳ ದೃಢವಾದ ತಳಹದಿ ಇರುವ ಪವಲೋವ್‌ರ 'ರೂಡಿಸಿದ ಪ್ರತಿವರ್ತನೆ' (ಕಂಡೀಷನ್ಡ್ ರಿಫ್ಲೆಕ್ಸ್) ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು. ಪವಲೋವ್‌ರ ಮಾದರಿಯು ಸಂಘಟನಾವಾದ(ಅಸೋಸಿಯೇಷನಿಸಂ)ದ ಪೂರಕ ರೂಪವನ್ನು ಶಿಥಿಲಗೊಳಿಸದೇ ಸಂಘಟನಾವಾದವನ್ನು ಭೌತೀಕರಣಗೊಳಿಸಿ ಅದರೊಳಗಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಅಳತೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ

ಮಾರ್ಪಡು ಮಾಡಿತು. ಅವರ ಈ ಮಾದರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದುದು ಪ್ರಚೋದನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಮರು ಸಂಪರ್ಕ ಮಾತ್ರ. ಆಹಾರವನ್ನು ಕಂಡು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಜೊಲ್ಲು ಸುರಿಸುವಿಕೆಯ ಪ್ರತಿವರ್ತನೆ ಕ್ರಮೇಣ ಆಹಾರ ಬರುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಗಂಟೆ ಶಬ್ದಕ್ಕೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತು. ಪಾವಲೋವ್‌ಗೆ ಶರೀರ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ನೊಬೆಲ್ ಪಾರಿತೋಷಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು ಶರೀರ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂದ ಗೆಲುವಿನಂತೆ ತೋರಬಹುದು. ಆದರೆ ಸ್ವತಃ ಪಾವಲೋವ್‌ಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ತೃಪ್ತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಮುಂದೆ ನೋಡೋಣ.

ಈಗ ಸಂರಚನಾವಾದದ ಕಡೆ ಗಮನಹರಿಸೋಣ. ಈ ವಾದಕ್ಕೆ ತನ್ನನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಕೊರತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವರ ಪೈಕಿ ಕೆಲವು ಸಂಘಟನಾವಾದಿಗಳ ವಿಚಾರಗಳು ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರ ವಿಚಾರಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಲೋಕಾನುಭವದಿಂದ ದೂರವಿತ್ತು. ಸಂರಚನಾವಾದಿಗಳಿಗೆ ಇಂದಿಗೂ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿರುವ ಪ್ರಭಾವೀ ಶರೀರಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ ಪ್ಲೋರೆನ್ಸ್ ಪ್ರಣೀತ ನರಗಳ ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಪರಿಶ್ರಮವುಳ್ಳ ಮಿದುಳಿನ ಸಂಶೋಧಕರ ಬೆಂಬಲ ಕೂಡ ಇತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಅಂದಿನ ಶತಮಾನಾಂತ್ಯದ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹೇಗೆ ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಆಸಕ್ತಿಯ ಒಂದು ಅಲೆ ಎದ್ದಿತ್ತು. ನೆರೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಸ್ತುಗಳಾದ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದಂತಹ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಮ್ಯೆಲ್ ಡರ್ಫೀಮ್ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ವೆಬ್ಬರ್ ಮುಂತಾದವರು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬರೀ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಭೌತಿಕ ಪ್ರಕೃತಿ ಎಂಬ ವಿಶ್ವದೊಂದಿಗೆ ಸೆಣಸಾಟವಾಡುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಹ ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಾದಿಸಿದರು.

ಅಂದಿನ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಂರಚನಾ ವಾದಿಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಮಾದರಿ ಗೆಸ್ಟಾಲ್ಟ್ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಮೊದಲ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ನಂತರ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತಾದರೂ ಅಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳೂ -ಶಾರೀರಕ, ಜೈವಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ- ತಮ್ಮನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಆಂತರಿಕ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಇದರ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಇದರ ಮಾದರಿಯಾಗಿತ್ತು. "ಸಮಗ್ರವೆಂಬುದು ತನ್ನ ಅಂಶಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡದು" ಎಂಬುದು ಅದರ ಘೋಷಿತ ನಿಯಮವಾಗಿತ್ತು. ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಗೆಸ್ಸಾಲ್ ಪಂಥದವರು ಸಾಬೀತು ಪಡಿಸಲು ಮಾನವನ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ಥಿರವಾದ ಜಾಣ್ಮೆಯ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. ಕಲಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಟೆನಿರೈಫ್ ಮೇಲಿನ ಕೊಹ್ಲರ್‌ನ ಚಿಂಪಾಂಜಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ ಇದುವೆ ಆಗಿದೆ. ಆ ಚಿಂಪಾಂಜಿಗಳು ಒಂದು ಸರಳ ಸಂರಚನೆಯಿಂದ ಒಂದು ಜೊತೆ ಕೋಲನ್ನು ಹೇಗೆ ಸೂರನ್ನು ತಲುಪುವ ಒಂದು ಸಾಧನವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಒಳನೋಟದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತು. ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಇಡಿಯಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿತ್ತು.

ಕೊಹ್ಲರ್‌ಗೆ ಸರ್ವವ್ಯಾಪ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರಕೃತಿಯುಳ್ಳ ಸಂಘಟನಾವಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಾಢವಾದ ನಂಬಿಕೆ ಇತ್ತು. ಅವರು ತನ್ನ ನಿಷೇಧಿತ "ನಿಷ್ಕ್ರಿಯವಾದ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರ ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಭೌತಿಕ ಸಂರಚನೆಗಳು" ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಅಣುವಾದದ ಅಸಮರ್ಪಕತೆಯ ಕುರಿತು ವಾದಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಂಘಟನಾವಾದ(ಅಸೋಸಿಯೇಷನಿಸಂ)ದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಪ್ರಮುಖ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದರು. ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲೇ ಪರಮಾಣುವಾದ ಅಸಮರ್ಪಕವಾದುದಾಗಿದೆ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಅದು ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾಗಬಲ್ಲದು? ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ತಮ್ಮ ನಿಲುವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ದೃಶ್ಯ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅವರು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೊಂದನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಿದರು. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಎರಡು ಹತ್ತಿರದ ಬೆಳಕಿನ ಬಿಂದುಗಳು ಒಂದರ ನಂತರ ಒಂದು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೊಳೆದಾಗ, ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳು ಗೋಚರಿಸುವ ಬೆಳಕಿನ ಚಲನೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಚಲಿಸುವ ಬೆಳಕಿನ ಬಿಂದುಗಳನ್ನಲ್ಲ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ಣತೆಯು ಅದರ ಭಾಗಗಳ ಮೊತ್ತಕ್ಕಿಂತಲೂ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ ಎಂದಾಯಿತು.

ಈಗ, ಅದು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಪವಲೋವ್ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಭಾಷಾ ಸಂಬಂಧಿತ ಸಂರಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಭಾಷೆ ಎಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ

ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೊಂದಿಗೆ ರೂಢಿಗತ ಪ್ರತಿವರ್ತನೆ ಹೇಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ? ಮಾನವರಲ್ಲಿ ರೂಢಿಗತವಲ್ಲದ ಪ್ರಚೋದನೆಯ ಬದಲಾಗಿ ರೂಢಿಗತ ಪ್ರಚೋದನೆ ಉಂಟಾಗುವಂತೆ, ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರಚೋದನೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬದಲಾಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ನಂತರದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ವಿಚಲಿತರಾದ ಪವಲೋವ್ ಎರಡನೆಯ ಸಂಕೇತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಚೋದಕವು ಭೌತಿಕವಸ್ತುವಾಗಿರದೆ ಸಂಕೇತಗಳು ಮತ್ತು ಗುಂಪುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭಾಷೆಯಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಸಾಧಾರಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯು ಪ್ರಚೋದನೆಯ ಬದಲಾವಣೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತು.

ಪವಲೋವ್‌ರನ್ನು ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕೆ ಸೆಳೆದದ್ದು ಕಮೂನಿಸ್ಟ್‌ವಾದಿಗಳ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಂಸಿಯ ಅಪಕ್ವ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅವರ ಎರಡನೇ ಸಂಕೇತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ರಷ್ಯನ್ನರ ಬೌದ್ಧಿಕತೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೊಂಡಾಡುವ ಯುರೋಪಿಯನ್‌ಮಾನವ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ -ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂತ, ಮಾನವವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ- ಬಹಳ ಹತ್ತಿರವಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದಾಗ್ಯೂ ಪಾವಲೋವ್‌ರ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂರಚನಾವಾದವು ರಷ್ಯನ್ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಮತ್ತು ಭಾಷಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಚಿಹ್ನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇಂಥದೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಎರಡನೇ ಸಂಕೇತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೆಲವು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಖಚಿತವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ರಷ್ಯಾದ ವಲಸಿಗರಾದ ಭಾಷಾತಜ್ಞ ರೋಮನ್‌ನ ಜಕೋಬ್‌ಸನ್‌ರೊಂದಿಗೆ 1960ರ ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ಕೋದಿಂದ ಪ್ಯಾರಿಸ್‌ಗೆ ಜೊತೆಯಾಗಿ ವಿಮಾನಯಾನ ಮಾಡಿದ್ದು ನೆನೆಪಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಆತನೊಂದಿಗೆ ಪವಲೋವ್‌ರ ಇತ್ತೀಚಿನ ಭಿನ್ನ ನಿಲುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಆರೋಪ ಮತ್ತು ಹೆಸರಿನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದಾಗ ಆತ ನಕ್ಕ. ನಂತರ "ಇಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಾ ಜ್ಜೆರಿ, ಬರೀ ರಷ್ಯನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಸಾಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್‌ವಾದಿಗಳ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೇ ಆತ ರಷ್ಯನ್ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿ ಬೇರೆ! ಭಾಷೆಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯರೂ ಸಹ ನಾಯಿಗಳಂತೆಯೇ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರದೊಂದಿಗೆ ಸ್ವತಃ ಪಾವಲೋವ್‌ನೇ ಬದುಕಲಾರ" ಎಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದರು.

ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದಂತೆ ಬರ್ಲಿನ್‌ನ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನದ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ, ಗೆಸ್ತಾಲ್ಟ್ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಪವಲೋವ್ ಮತ್ತು ಅವರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯುವ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದು, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಿಂತಕರಾದ ವೈಗೋಟ್ಸ್ಕಿ ಮತ್ತು ಲೂರಿಯ ಮುಂತಾದವರು ಪಾವಲೋವ್‌ನನ್ನು ಮೀರಿ ಚಿಂತಿಸೋಡಗಿದ್ದು ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಸೋಜಿಗವೇ ಸರಿ.

ಸಂಘಟನಾವಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂರಚನಾವಾದಿಗಳ, ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷ ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ವಿಶ್ವಯುದ್ಧದ ಮುಂಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆ ತಲುಪಿತು. ಕೊಲಂಬಿಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕಾಲೇಜಿನ ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಲೀ ಥಾನ್ಸ್‌ಫೋಕ್ ಪ್ರೋಫೆಸರನು ಸಂಘಟನಾ ಮಾದರಿಯು ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡಿತು. ಥಾನ್ಸ್‌ಫೋಕ್‌ರವರು ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಘಟನಾವಾದಿಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ (ಪ್ರೋಫೆಸ್ಸರ್ ಡಾಕ್ಟೊರಲ್) ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ವಾಪಸ್ಸು ಮರಳಿದಾಗ (ಶಿಕ್ಷಕರ ಕಾಲೇಜಿಗೆ) ಶಾಲಾ ಕಲಿಕೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಅವರು ಅಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಪುನರ್‌ಭ್ಯಾಸದ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದರು. ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಹೀನ ಪದಗಳನ್ನು ಸಹ ಅಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಪುನರ್‌ಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಬಹುದು.

ಆದರೆ ಅಮೆರಿಕದ ವರ್ತನಾವಾದಿಗಳ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರಾದ ಪವಲೋವ್ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟನಾಕಾರ(ಅಸೋಸಿಯೇಷನಿಸ್ಟ್)ರ ಸಂಶೋಧನ ಕಾರ್ಯವು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಜಿ.ಬಿ. ವಾಟ್ಸನ್ ಅವರು ಪವಲೋವ್‌ರ ಸಂಶೋಧನಾ ಫಲಿತಾಂಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಮೆರಿಕನ್ ಆಯಾಮವನ್ನು ನೀಡಿ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಕಲಿಕೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತನ್ನು ನೀಡಿದರು. ನನಗೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ವಾಟ್ಸನ್‌ರವರ ಈ ಅತೀ ಸರಳೀಕರಣವೇ ಕ್ರಮೇಣ ಅಮೆರಿಕದ ಸಂಘಟನಾವಾದಿಗಳ ಕಲಿಕಾ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಅತ್ಯುತ್ತಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತೇ ಅಥವಾ ಪವಲೋವ್‌ರ

ಆಲೋಚನೆಗಳ ಅನ್ವೇಷಣೆಗೆ ತೊಡಗಿಸಿತೇ ಎಂದು ನನಗೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಚೈತನ್ಯಭರಿತವಾದ ಹಾಗೂ ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದಾಗಿಯೇ ಅಮೇರಿಕವು ಅರ್ಧ ಶತಮಾನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪವಲೋವ್‌ವಾದಿಗಳ, ಅಂದರೆ ವಾಲ್ಟರ್ ಹಂಟರ್, ಕ್ಲಾರ್ಕ್ ಹಲ್, ಎಡ್‌ವರ್ಡ್ ಗುತ್ರಿ, ಬಿ.ಎಫ್.ಸಿನ್‌ನರ್, ಕೆನ್ನೆತ್ ಸ್ಪೆನ್ಸ್ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಚೋದನೆ-ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಕಲಿಕಾ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರತಿಪಾದಕರುಗಳ, ತವರು ಮನೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

ಅವರುಗಳ ಪ್ರಬಲವಾದ ಶಕ್ತಿಯಿಂದರೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಿಸಲಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಯೋಗ. ಅವುಗಳಿಂದರೆ ಸಂಕೀರ್ಣ ಜಾಲದ ಓಟ, ತಾರತಮ್ಯದ ಕಲಿಕೆ, ಕ್ರಿಯಾಜನ್ಯ ಕಲಿಕೆಯ ಸ್ಪಿನ್ನರ್‌ನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಇಲಿಗಳು ಪ್ರಯೋಗಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪಾರಿವಾಳಗಳು ಹಾಗೂ ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸಂದರ್ಭಯೋಚಿತವಾಗಿ ಮಂಗಗಳು ಪ್ರಯೋಗಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಪದವಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕಂಠ ಪಾಠ ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾರ್‌ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪದವಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು "ಝಂಝುವಾತದ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕತೆ" (ಡೆಸ್ಡ್ ಬೌಲ್ ಇಂಪಿರಿಸಿಸಂ) ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಅಮೇರಿಕಾದ ಏನನ್ನೂ ಕಲಿಯಬಾರದೆನ್ನುವ ಬೌದ್ಧಿಕತೆಯ ವಿರೋಧಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಪವಲೋವ್‌ರ ಪ್ರಯೋಗದ ನಾಯಿಯನ್ನು ಒಂದು ರೂಪಕವನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ವರ್ತನಾವಾದಿಗಳ ಪ್ರಯೋಗದ ಫಲಿತಾಂಶದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದಾಗ ಕಂಡು ಬಂದ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದಾಗ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಯದ ಬಲವರ್ಧನೆಯ ಮೂಲಕ, ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಮಾಡುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗದ ಕೆಲವು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಚಾರಗಳುಂಟು. ಪ್ರಯೋಗಗಳ ನಡುವೆ ಅಂತರ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳದೇ ಹಾನಿಕಾರಕವಾದ ಸಾಮೂಹಿಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು, ಒಂದು ಸಂಘರ್ಷಮಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪುಷ್ಟೀಕರಣ ಮುಂತಾದವು. ಆದರೆ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯದ ಕಲಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಈ ಕಾರ್ಯದ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದಾಗ ಅದು ನನ್ನ ವಿವರಣೆಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಅನಂತರ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತೇನೆ.

ಆದರೆ, ಹಿಂದೆ ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಾದಂತೆ, ವಿರುದ್ಧ ನಿಲುವಿನ ಸಂರಚನಾವಾದ (ಕಾನ್ಫಿಗರೇಷನಿಸಂ) ಕೂಡಲೇ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಈ ಪಂಥದವರು ಭಾಗಶಃ ಗೆಸ್ವಾಲ್ಟ್ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಗೆಸ್ವಾಲ್ಟ್ ಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳು ಈಗ ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿದ್ದು ಇವರು ತೀವ್ರ ವಿರೋಧಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅಮೇರಿಕನ್ ಬೇರುಗಳಿದ್ದವು. ಇದನ್ನು ಪೋಷಿಸಿದ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಟಾಲ್ಮನ್ ಪ್ರಮುಖರು. ಇವರು ಕೊಹ್ಲರ್‌ನ ಪ್ರಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಹೊಂದಿದ್ದರು ಹಾಗೂ ಬರ್ಲಿನ್ ಗೆಸ್ವಾಲ್ಟ್ ಪಂಥದ ಅಂದಿನ ನಾಯಕನಾಗಿದ್ದ ಕರ್ಟ್ ಲೆವಿನ್‌ರವರ ಆಪ್ತ ಮಿತ್ರ ಕೂಡ ಆಗಿದ್ದರು, ಟಾಲ್ಮನ್‌ನ ಸಹೋದರ ರಿಚರ್ಡ್, ಇವರು ಒಬ್ಬ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಪರಮಾಣು ಭೌತವಿಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಹಳೆ ಶೈಲಿಯ ಪರಮಾಣು ಕಲ್ಪನೆಗಳಿಂದ, ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರದ ಕಡೆಗಿನ ಸೆಳೆತದಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು, ಟಾಲ್ಮನ್‌ನ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ಒಬ್ಬ ಜ್ಞಾನಗ್ರಹಣವಾದಿ(ಕಾಗ್ನಿಟಿವಿಸ್ಟ್) ಆಗಿದ್ದರು.

ಟಾಲ್ಮನ್‌ರವರ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಮುಖ ಪುಸ್ತಕ 1932ರಲ್ಲಿ ಹೊರಬಂದಿತು ಹಾಗೂ ಇದು ಅತ್ಯಪ್ತರ ನಡುವೆ ಬಹಳ ಬೇಗ ಬಹಳಷ್ಟು ಅನುಯಾಯಿಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿತು; ಅಂತಹ ಅತ್ಯಪ್ತರು ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು -ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಡೆವಿಡ್ ಕ್ರೆಚ್, ಅಲ್ಲದೇ ಇನ್ನೂ ಹಲವರು- ಸಂಘಟನಾವಾದಿಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಸಮರಕ್ಕೆ ಸಹ ಕೈಜೋಡಿಸಿದರು. ಎರಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಾದ ಸಂರಚನಾವಾದಿ ಮತ್ತು ಸಂಘಟನಾವಾದಿ ಕಲಿಕಾ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ನಡುವೆ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಮುಕ್ತ ಸಂಘರ್ಷವೇ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಕಲಿಕೆ ಎಂಬುದು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಗಿನವರೆಗೆ ಸಂಘಟಿಸುವ ಒಂದು

ಕಾರ್ಯವೆಂದು ಸಂರಚನಾವಾದಿಗಳು ವಾದಿಸಿದರೆ, ಸಂಘಟನಾವಾದಿಗಳು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಮೇಲಿನಡೆಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವೆಂದು ವಾದಿಸಿದರು. ಇಂದಿಗೂ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರೇ ಆಗಿರುವ ಸಂರಚನಾವಾದಿಗಳು ಹಿಟ್ಲರ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಯೂರೋಪನ್ನು ತೊರೆದು ಅಮೇರಿಕಾಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಇವರುಗಳನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ವಿಲಿಯಂ ಜೇಮ್ಸ್ ಉಪನ್ಯಾಸಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಾರ್ವರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಲು ಕೋಹ್ಲರ್‌ರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಕರ್ಟ್ ಲೆವಿನ್‌ರವರು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನದ ಆರಾಧಕರಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದರು. ಹಳೆಯ ಗೆಸ್ಟಾಲ್ಟ್ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಹೊರಬಂದಿದ್ದ ಸದಸ್ಯರು ಕೂಡಲೇ ಅಮೇರಿಕದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡರು. ಇವರುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯಜ್ಞಾನದ ವಿದ್ಯಮಾನ ಶಾಸ್ತ್ರ(ಫಿನಾಮಿನಾಲಜಿ)ವನ್ನು ರಹಸ್ಯವಾಗಗೊಡದೇ ಸಾಮಾನ್ಯಜ್ಞಾನವಾಗೇ ಉಳಿಸಿದರು. ಇದು ಅಮೇರಿಕದ ವರ್ತನಾವಾದಿ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಾಧನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಕಲಿಕೆ ಎಂಬುದು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸುವುದೇ ಹೊರತು ತುಣುಕುಗಳಾಗಿ ಅಲ್ಲಾ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಯಿತು.

ಎಡ್‌ವರ್ಡ್ ಟಾಲ್‌ಮನ್‌ರ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸೋಣ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಕಲಿಯುವುದು ಎಂದರೆ ನಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಕೆಯ ರೀತಿಯದ್ದಾಗಿದೆ, ಎಂದರೆ ಗುರಿ ತಲುಪಲು ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವುದೆಂದರ್ಥ. 1947ರಲ್ಲಿ ಬರ್ಕಿಲಿ ಬೋಧನಾ ವೃಂದದವರಿಗೆ ನೀಡಲಾದ,ಇಂದಿಗೂ ಮಹತ್ವದ ಉಪನ್ಯಾಸವೆಂದು ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿರುವ, “ಇಲಿಗಳು ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿನ ಸಂಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ನಕ್ಷೆಗಳು” ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಉಪನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಟಾಲ್‌ಮನ್‌ರವರು ಅಧಿಕಾರಯುಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ (ಟ್ರಯಲ್ ಅಂಡ್ ಎರರ್) ಕಲಿಯಲಾಗುವ ಕಲಿಕೆಗಿಂತ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ರಚನಾತ್ಮಕ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಬಲ್ಲ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬಲ್ಲ ಕಲಿಕೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದುದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪದವಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಂಕೀರ್ಣ ಜಾಲದಲ್ಲಿ

(ಮೇಜ್ ನಲ್ಲಿ) ಆತುರಾತುರವಾಗಿ ಇಲಿಗಳನ್ನು ಬಿಡಬಾರದು ಎಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ನಕ್ಷೆಗಳು ಪ್ರಪಂಚದೊಡನೆ ನಮ್ಮ ಆಗು ಹೋಗುಗಳ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಅದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ದಾಖಲೆ ಇದ್ದಂತೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಫಲಿತಾಂಶ ಕೂಡ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸಾಬೀತು ಪಡಿಸುವಂತಹುದು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟರು. ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅವರ ನಿಲುವುಗಳು ಮೂಲತಃ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಬಹುಶಃ ಈ ನಿಲುವಿಗೆ ಕಾರಣ ಅವರು ಹಾರ್ವರ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರದ ಪದವಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆದರಿಸುವ ಸಿ.ಐ.ಲೆವಿಸ್‌ರೊಂದಿಗಿನ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ಒಡನಾಟ. ಟಾಲ್‌ಮನ್‌ರ ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಡೇವಿಡ್ ಕ್ರೆಚ್ ಕಲಿಕೆ ಎಂಬುದು ಪ್ರಾಕಲ್ಪನೆ(ಹೈಪೋಥೀಸಿಸ್)ಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವಂತಹುದೇ ಹೊರತು ಅದು ಬರಿಯ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ದಾಖಲೀಕರಣವಲ್ಲ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದರು. ಇಲಿಗಳು ಕೂಡ ಪ್ರಾಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಲ್ಲವು ಎಂದು ತೋರಿಸಲು ಕ್ರಿಚ್ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಟಾಲ್‌ಮನ್‌ರನ್ನು ಬಹಳ ಪ್ರಚಲಿತರಾದ ಪ್ರಾಯಶಃ ಸಂಘಟಿತ ವರ್ತನಾವಾದಿಗಳಾದ ಹಾಗೂ ಸಮಕಾಲೀನರಾದ ಬಿ.ಎಫ್.ಸಿನ್ನರ್ ಜೊತೆ ಹೋಲಿಸುವುದು ವಿಶೇಷವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಟಾಲ್‌ಮನ್ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ನಕ್ಷೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವ ಹಾಗೆ ಬಿ.ಎಫ್.ಸಿನ್ನರ್ ಕ್ರಿಯಾಜನ್ಯ ಸೋಪಾಧಿತ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿದರು. ಕ್ರಿಯಾಜನ್ಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಅವರ ಕೇಂದ್ರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಕ್ರಿಯಾಜನ್ಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಎಂದರೆ ತಕ್ಷಣದ ಪರಿಸರದ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಂಶದ ನೇರ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಡದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿಯಾಜನ್ಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಪಾರಿವಾಳದ ಪ್ರಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಸಿನ್ನರ್ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಗಿನ ಪಾರಿವಾಳ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಬಿಳಿ ಬಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಕುಟುಕಿದಾಗ ಪರಿಣಾಮ ಸಫಲವಾಗಬಹುದು ಅಥವಾ ವಿಫಲವಾಗಬಹುದು (ಧಾನ್ಯಗಳ ಕಾಳುಗಳು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು). ಯಾವುದೇ ಸಫಲ ಪರಿಣಾಮವು ಕ್ರಿಯಾಜನ್ಯ ಅನುಕ್ರಿಯೆ ಪುನಃ ಸಂಭವಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಅಧಿಕವಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಸಫಲ ಪರಿಣಾಮವು ಸದಾ ಅನುಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಅಥವಾ ಕೇವಲ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಮಾತ್ರ ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಅಥವಾ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಅಥವಾ ಅನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಈ ಸಾಧ್ಯತೆಯ ಮಟ್ಟ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ. ಭಾಗಶಃ ಅನಿಯಮಿತ ಸಫಲ ಪರಿಣಾಮವು

ನಿರೀಕ್ಷೆಗಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥಿರವಾದ ಅನುಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಿರವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಬಹುಶಃ ಸ್ಕಿನ್ನರ್ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಅದನ್ನು ಹಠಾತ್ತಾದ ಶಾಶ್ವತ ಬದಲಾವಣೆ ಎಂದು ಊಹಿಸಿ ಅಲ್ಲಗಳೆಯಬಹುದು. ಸ್ಕಿನ್ನರ್ ಕಠಿಣವಾದ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದಾದರೆ, ಅದು ಸಫಲ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಕೊಡುವ ಕಾಲ ಕ್ರಮದಿಂದ ಮಾತ್ರ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಸಫಲ ಪರಿಣಾಮವು ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿಯೇ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯ. ಶಿಕ್ಷೆ ಕಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಇವೆಲ್ಲದರ ಬಗೆಗಿನ ವಿವರಣೆ ಇಷ್ಟೇ. ಸ್ಕಿನ್ನರ್ ಆಗಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯಂಗ್ಯದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಕಲಿಕೆಗೆ ಬಹಳ ವಿರಳವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸ್ಕಿನ್ನರ್ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೆ ತೋರುವ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಸಂಘಟನಾ ವರ್ತನಾವಾದಿಗಳು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕ್ಲಾರ್ಕ್ ಹಲ್ ಅವರು ಏಲ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ಅದು ಯಾವುದು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ, ಯಾವುದು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಪಾಧಿಕ ಪ್ರಚೋದನೆಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಿಸುತ್ತದೆ, ಜೀವಿಗಳು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಕುರಿತಾದ ಮೂಲತತ್ವಗಳ ಒಂದು ಪರಿಷ್ಕೃತ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾರಂಭದ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ - 1943 ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಬಿಹೇವಿಯರ್ ಮತ್ತು ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಜಯಭೇರಿ ಬಾರಿಸಿದ್ದ 1952ರ ಎ ಬಿಹೇವಿಯರ್ ಸಿಸ್ಟಂ-ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಷ್ಟಕಗಳು ಮತ್ತು ಆದರ್ಶೀಕೃತ ಕಲಿಕಾ ರೇಖೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಹಳ ಬಿರುಸಾದ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಮೂರ್ತ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಸೂತ್ರಗಳೊಡನೆ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಇದು ಕಲಿಕೆಯ ಗಣಿತೀಯ ಮಾದರಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಒಂದು ಅಮೋಘ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಮುಂಬರುವ ಗಣಕೀಕೃತ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಿ(ಕಂಪ್ಯೂಟೇಷನಲ್ ಸೈಕಾಲಜಿಸ್ಟ್)ಗಳ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯಾಗಿದೆ.

ಹಲ್ ಮತ್ತು ಸ್ಕಿನ್ನರ್ ಹಾಗೂ ಇವರಿರ್ವರ ಮತ್ತು ಟಾಲ್ಮನ್ ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷಗಳು ಕಲಿಕಾ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಡೆಯ ಸಮರಗಳಾಗಿವೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಸುಮಾರು 1960ರಲ್ಲೇ ಅಭಿಜಾತ ಅರ್ಥದ ಕಲಿಕಾ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಸತ್ತು ಹೋಗಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಸ್ಕಿನ್ನರ್ ವಾದಿಗಳೆನಿಸಿಕೊಂಡ ಪ್ರಭೃತಿಗಳು ಈಗಲೂ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಕ್ರಿಯಾಜನ್ಯ ಸೋಪಾಧಿಕ ಕಲಿಕೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ಪ್ರಕಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಟಾಲ್ಮನ್ ವಾದಿಗಳು (ಟಾಲ್ಮನ್ನಿಯನ್ಸ್) ಮತ್ತು ಹಲ್ವಾದಿಗಳು (ಹಲ್ಲಿಯನ್ಸ್) ಹೇಳ ಹೆಸರಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಜ್ಞಾನಗ್ರಹಣ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಕಲಿಕಾ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಪರಾಭವಗೊಳಿಸಿದೆ ಬಹುಶಃ ಗಮನ ಬೇರೆಡೆ ಹರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. 1960ರ ನಂತರ ಪ್ರಚೋದನೆ-ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಕಲಿಕಾ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ತನ್ನ ಪಂಥದವರ ಸ್ವಯಂ ನಿರಾಕರಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಅಳಿವಿನಂಚಿಗೆ ತಲುಪಿತು. ಇನ್ನು ಸದೃಢವಾದ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ (ಕಾಗ್ನಿಟಿವ್) ಕಲಿಕಾ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅದರ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಚಾರಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗಿವೆ, ಪುನರುಚ್ಚಾರಗೊಂಡಿವೆ. ಅವು ನೆವೆಲ್ ಮತ್ತು ಸೈಮನ್‌ರವರ ಸಮಸ್ಯಾ ಪರಿಹಾರದ ಸಿದ್ಧಾಂತವಿರಬಹುದು, ಬ್ರೂನರ್, ಗುಡ್‌ನೌ ಮತ್ತು ಆಸ್ಪೀನ್‌ರವರ ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಿದ್ಧಾಂತವಿರಬಹುದು, ಮಿಲ್ಲರ್, ಗಾಲನ್‌ಟರ್ ಮತ್ತು ಪ್ರೆಂಚ್‌ಬ್ರಾಮ್‌ರ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಿದ್ಧಾಂತವಿರಬಹುದು. 1960ರ ನಂತರ -ಕಲಿಕೆಯ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಕಲಿಕೆಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಿನ ನೆಲೆಗೇರಿಸುವಂತಹ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿರದಂತೆ- ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಹಿತಿ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಿಸಲಾಯಿತು. ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿಯೂ ಹಳೇ ಸಮರಗಳು ಮುಗಿದಿದ್ದವು. ಅದೇ ರೀತಿ, ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲಿಗಳ ಹಳೇ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ವವ್ಯಾಪ್ತಿಯಾಗಿರುವ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಜಾಲ(ಮೇಜ್)ಗಳೂ ಕೂಡ ಅಂತ್ಯಗೊಂಡವು.

ಈ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರದ ಅವಧಿಯ ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸಿದಂತೆ, ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ, ಭಾಷಾಧ್ಯಯನ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಭಾಷಾ ಸಂಚಯನದ (ಆಕ್ವಿಸಿಷನ್) ಅಧ್ಯಯನ ಕಲಿಕಾ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಅವನತಿಗೆ ನಾಂದಿಯಾಯಿತು. ಭಾಷಾ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಾಸಂಚಯನದ ವಿಚಾರಗಳು ಅರೆಬರೆ ಪ್ರಚೋದನೆ-ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಕಲಿಕೆಗೆ ನಿಲುಕದ ವಿಚಾರಗಳಾದವು: ಆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಅಸಂಗತವೆನಿಸತೊಡಗಿತು. ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಂತೂ ಅವರನ್ನು ಗಣನೆಗೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.

ನೋಮ್ ಜೋಮಸ್ಕಿ ಸ್ಕಿನ್ನರ್‌ರ 'ಮೌಖಿಕ ವರ್ತನೆಗಳ'ನ್ನು ಮರುವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿದಂದಿನಿಂದ ಸಮಕಾಲೀನ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ದಾಳಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಮಾನಸಿಕವಾದವು (ಮೆಂಟಲಿಸ್ಟ್), ಅದು ಪರಿಚಯಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯಾ ಪರಿಹಾರವಾದವು ಈಗ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡಿದೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಹಾಗೆ ಕಲಿಯುತ್ತೇವೆಯೇ ಎಂಬ ತರಹದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೆಂದು ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಭಾಷಾ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಲಿ ಇಂದು ಕಲಿಕೆಯ ಕುರಿತು ಹಳೆಯ ಶೈಲಿಯ ಕಲಿಕಾ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಇಂದಿನ ಹೊಸ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಸಂಚಯನದ ಕುರಿತು ಕಳೆದ ಮೂರು ದಶಕಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಯಾವುದೇ ಶತಮಾನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಲಿಕೆ ನೆರವೇರಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗದು ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ಹಿಂದಿನ ಒಟ್ಟು ಕಲಿಕೆಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಲಿಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸಿದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಮಹಾಪೂರಕ್ಕೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿದ್ದು ಭಾಷಾತಜ್ಞರಾದ ಚಾಮ್‌ಸ್ಕಿ, ಕಲಿಕಾ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೆನಪಿಡಬೇಕು.

ಭಾಷೆಯತ್ತ ಹೊರಳಿದ ಮೇಲೆ ಕಲಿಕಾ ಸಂಬಂಧಿತ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಹಲವಾರು ಹಳೇ ಕೃತಕ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಮಾದರಿಗಳಿಂದ -ಜಾಲಗಳು, ಸಂಬಂಧಿತ ಜೋಡಿ ಪದಗಳ ಪಟ್ಟಿಗಳು, ಅರ್ಥವಿಹೀನ ಪದಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ- ದೂರ

ಸರಿದವು. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯೊಂದಿಗೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಅವರು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಳಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಮೊದಲೇ ಪೋಷಕರ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಭಾಷಾ ಶೈಲಿ ಮತ್ತು ಧ್ವನಿವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸನ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಂದ ಬೆಳೆದು ಬಂದದ್ದಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೀವು ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು – ಮಕ್ಕಳ ಭಾಷಾಪೂರ್ವ ತೊದಲುವಿಕೆಯು ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷಾ ಸೊಗಡಿನಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದೇ ಅಥವಾ ಆ ತೊದಲುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ಯ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭಾವವಿದೆಯೇ ಎಂದು ನಾವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಆ ತೊದಲುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯ ಛಾಯೆ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ: ಅಂದರೆ ಫ್ರೆಂಚ್ ಮಕ್ಕಳು ಫ್ರೆಂಚ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತೊದಲುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ಪೇನ್‌ನ ಮಕ್ಕಳು ಸ್ಪೇನೀಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತೊದಲುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ನಾವು ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತೇವೆಯೇ ಹೊರತು ಜಾಲಬಂಧದಂತಹ ಉಪಕರಣಗಳ ಮೂಲಕ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಊಹೆಗೆ ಆಸ್ಪದವಾಗದಂತೆ ಈ ಪ್ರಯೋಗವು ನಿಜಜೀವನದೊಂದಿಗೆ, ನಿಜವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ, ನಿಜವಾದ ಕಲಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಸಂಘಟನಾವಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂರಚನಾವಾದಿಗಳ ಕಲಿಕಾ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಮುಕ್ಕಾಲು ಶತಮಾನದ ಸುದೀರ್ಘ ಸಮರ ನೈಜಕಲಿಕೆಯ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಕಲಿಸಿದ್ದು ಬಹಳ ಅಲ್ಪ ಅಥವಾ ಏನೇನೂ ಕಲಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬಹುದೇ? ಹಾಗೇನಾದರೂ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅದು ಪ್ರಮಾದವಾಗುತ್ತದೆ.

ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಪವಲೋವ್‌ರರ ನಾಯಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೊಹ್ಲರ್‌ರ ಚಿಂಪಾಂಜಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿತುದುಂಟು. ಆ ಎರಡೂ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂದು ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕಿಂತ ಕೀಳು ಅಥವಾ ಮೇಲು ಎಂದು ಅನುಮಾನಿಸಲಾಗದು. ಬಹುಶಃ ಮುಂದಿನ ಹಂತದ

ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಹೇಗೆ ಒಟ್ಟಾಗಿ ತರಬಹುದೆಂದು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಒಂದಂತೂ ನನಗೆ ಖಾತರಿಯಾಗಿದೆ. ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಕಲಿಕೆಯ ವಿಷಯ ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಂತೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ಒಂದು 'ಶೂನ್ಯ' ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕಲಿಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಲಿಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ "ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಲಿಯುವಿಕೆ" ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನೇ ನಾವು ಪವಲೋವ್‌ರ ನಾಯಿಗಳಿಂದ, ಕೊಹ್ಲರ್‌ರ ಚಿಂಪಾಂಜಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಅವು ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಕೇತಿಸಿದ್ದ ಕಲಿಕೆಯ ಕುರಿತ ವಾದವಿವಾದಗಳಿಂದ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿರುವುದು.

